

Plan voor landschappelijke inpassing

Oosterholtweg 5 Groenlo

Colofon

Plan voor landschappelijke inpassing Oosterholtweg 5 Groenlo

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Locis Adviseurs

Contactpersoon: dhr. R. Aagten
Leeuwerikstraat 33a
7051 XD Varsseveld

Projectnummer en versie: 1213B, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 2-10-2017
Ligging projectgebied: Oosterholtweg 5 Groenlo, gemeente Oost-Gelre		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten
info@natuurbankoverijssel.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	3
2 Beschrijving van het plangebied.....	3
2.1 Situering.....	3
2.2 Landschap.....	4
3 Voorgenomen activiteiten.....	5
4 Ruimtelijke analyse.....	5
4.1 analyse.....	5
4.2 Kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.....	7
5 Het inpassingsplan.....	8
5.1 Het erfinpassingsplan.....	8
5.2 Versterking van het landschap.....	8
5.3 Inrichtingsmaatregelen.....	10
5.4 Beheer.....	12

1 Inleiding

Er zijn concrete plannen voor functieverandering van een perceel aan de Oosterholtweg 5 in Groenlo. Een bestaande boerderij met aangebouwde schuren wordt intern verbouwd en twee gebouwen op het erf worden gesloopt. De gemeente Oost Gelre heeft aangegeven om medewerking te verlenen aan deze functiewijziging maar stelt daaraan de eis dat het nieuwe erf na planrealisatie landschappelijk ingepast dient te worden en dat er geïnvesteerd dient te worden in de versterking van het omringende landschap.

In voorliggend rapport wordt een voorstel gepresenteerd voor de landschappelijke inpassing van het erf en versterking van het omringende landschap. Het voorstel is tot stand gekomen op basis een analyse waarbij gekeken is naar de ruimtelijke kwaliteit van het landschap, streekeigen beplantingsvormen en –typen en wensen van de initiatiefnemer. In het rapport is een inrichtingsplan opgenomen welke nader is uitgewerkt in een voorstel voor inrichting en beheer.

2 Beschrijving van het plangebied

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd aan de Oosterholtweg 5 in Groenlo, gemeente Oost-Gelre. Het ligt in het buitengebied, circa 3 kilometer ten zuidoosten van Groenlo. Op onderstaande afbeeldingen wordt de globale ligging van het plangebied aangeduid met de blauwe marker.

Globale ligging van het plangebied. Deze wordt met de marker aangeduid (Ruimtelijke Plannen).

Detailweergave en begrenzing van het plangebied (Bron luchtfoto: PDOK).

2.2 Landschap

Het plangebied en het omringende landschap wordt tot het kampenlandschap gerekend, maar gaat direct ten noorden van het plangebied over in het heideontginningslandschap, zoals zichtbaar op onderstaande uitsnede van de historische topografische kaart anno 1900.

Ligging van het plangebied op de historische topografische kaart anno 1900 (links) en de actuele topografische kaart anno 2016 (bron: Kadaster).

Het erf is vermoedelijk in de tweede helft van de 19^e eeuw opgericht en staat als 'Noords' vermeld op de topografische kaart van anno 1900.

In het huidige landschap vormen de essen en de verspreid liggende boerenerven een verwijzing naar het oorspronkelijke kampenlandschap. Ruilverkavelingen in de 20^e eeuw hebben het omringende landschap gigantisch veranderd. Bestaande wegen zijn verwijderd en nieuwe wegen zijn aangelegd, de Groenlose Slinge is gekanaliseerd en de meeste kavelgrensbeplantingen, die vroeger rond de percelen stonden, zijn verwijderd. Kleine agrarische percelen zijn samenvoegd, geegaliseerd en worden via een fijnmazig netwerk van kavelgrensslotten en A-watergangen ontwaterd. Het omringende landschap kent een vrij grootschalig agrarische inrichting, afgewisseld met loofhoutbosjes, meestal planmatig aangelegd aan het begin van de 20^e eeuw of later tijdens ruilverkaveling.

3 Voorgenomen activiteiten

Het concrete voornemen bestaat om de boerderij met aanbouw intern te verbouwen en de garage en ligboxenstal te slopen. Vermoedelijk wordt ook een deel van de aanwezige erfverharding verwijderd. Tot het plangebied behoort een strook agrarische cultuurgrond. Deze zal benut worden als paardenweide. Op onderstaande afbeeldingen wordt het huidige en het nieuwe erf weergegeven.

Huidige erf (links) en toekomstige erf (rechts).

4 Ruimtelijke analyse

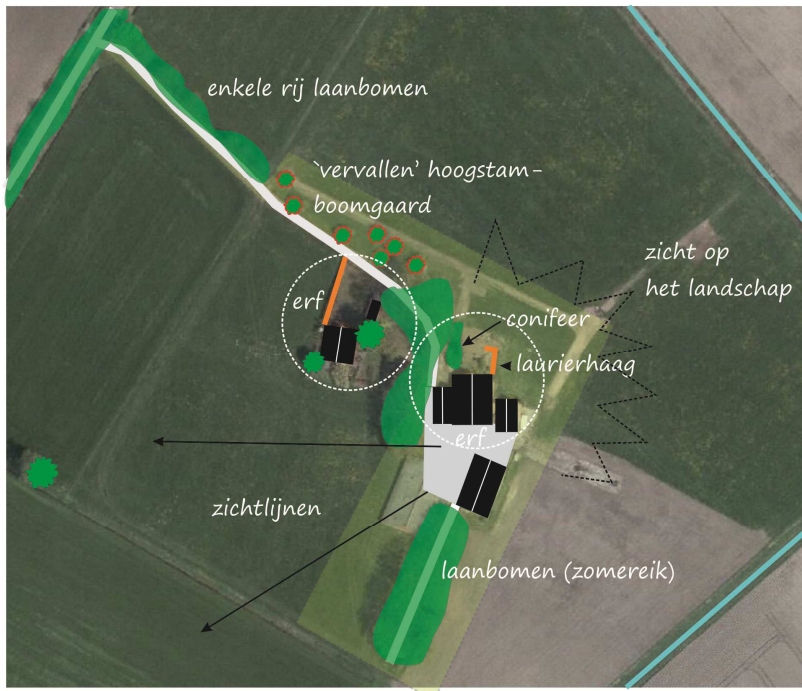
4.1 analyse

In het oorspronkelijke kampenlandschap, lag het plangebied aan de onverhard pad dat eindigde in zuidelijke richting. De zomereiken laanbomen, aan de zuidzijde van het erf, vormen een levend relict daarvan. Het erf is later ontsloten via een andere weg naar de nieuwe aanlegde Oosterholtweg. Het erf ligt op enige afstand van de Oosterholtweg en is alleen zichtbaar en beleefbaar vanaf de Oosterholtweg. Omdat er geen wegen ten noorden, oosten en zuiden van het erf lopen, is het erf aan die zijden niet zichtbaar.

Langs de oprijlaan staat aan het begin een enkele rij zomereiken, welke halverwege stopt. Vanaf daar grenst een hoogstamboomgaard aan de erftoegangsweg. Deze boomgaard bestaat uit oude fruitrassen en is tanende. In de afgelopen decennia zijn verschillende hoogstam fruitbomen omgewaaid. Aan de voorzijde van de boerderij ligt een eenvoudige siertuin met coniferen en een laurierhaag. Recent zijn de meeste coniferen geroid.

Conclusie

Het erf is een oude bouwplaats, welke door ruilverkaveling 'los' is komen te staan van het oorspronkelijke kampenlandschap. Op en rond het erf zijn enkele oorspronkelijke landschapsstructuren zichtbaar waarbij de volwassen zomereiken zeer bepalend zijn voor het karakter van het erf. In de voortuin van de boerderij staat niet streekeigen beplanting, zoals coniferen en laurier. Vanwege de aanwezige erfbeplanting is het huidige erf vrij goed landschappelijk ingepast en door de ligging op enige afstand van de openbare weg, zijn de gebouwen op het erf weinig zichtbaar en beleefbaar in het landschap. Door het slopen van de ligboxenstal wordt een fors gebouw verwijderd en komt het erf meer overeen met het traditionele karakter van het kampenlandschap. Op onderstaande afbeelding wordt de ruimtelijke analyse grafisch verbeeld.

Analyse van de ruimtelijke kwaliteit van het plangebied.

Impressie van het plangebied.

4.2 Kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit

Op basis van de analyse van de ruimtelijke kwaliteit, liggen er concrete mogelijkheden voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

De volgende elementen dienen behouden te blijven:

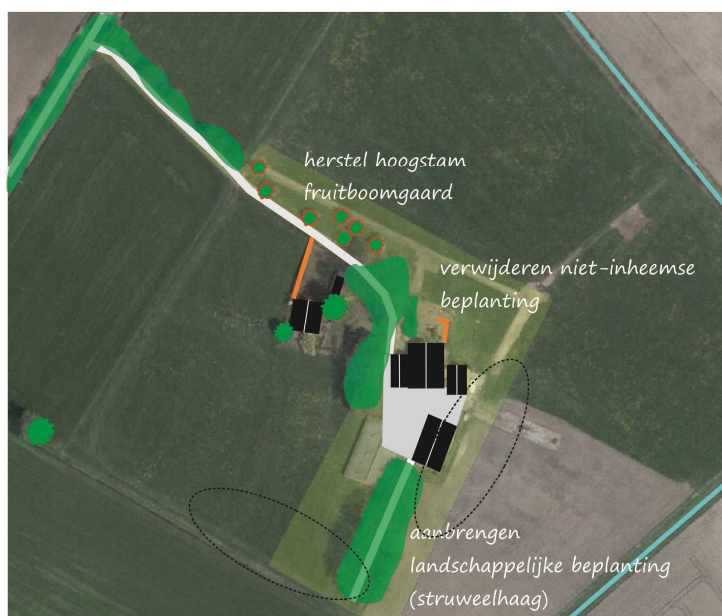
- Zomereiken op erf en de zomereiken laanbomen ten zuiden van het erf
- Hoogstamboomgaard

De volgende elementen dienen verwijderd te worden:

- Alle coniferen op het erf
- Alle laurier op het erf

De volgende elementen kunnen toegevoegd worden om de ruimtelijke kwaliteit te versterken:

- Herstel hoogstam boomgaard door de aanplant van hoogstam fruitbomen
- Aanplant scheerhaag aan voorzijde als fysieke begrenzing tussen het 'erf' en het agrarisch cultuurland
- Aanplanten struweelhaag op het erf en omliggende landschap als functioneel leefgebied voor vogels, insecten en kleine grondgebonden zoogdieren.

Kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het erf en het omliggende landschap.

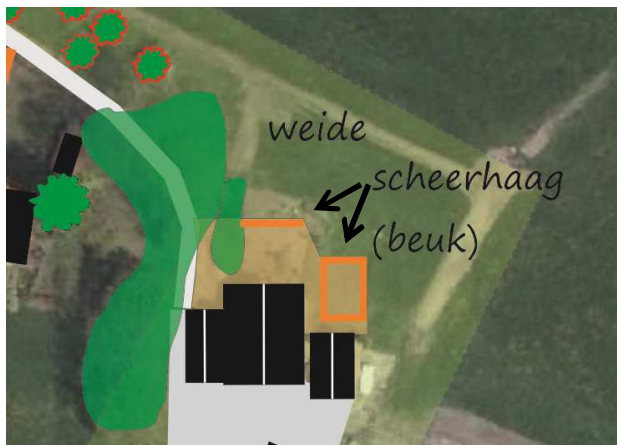
5 Het inpassingsplan

5.1 Het erfinpassingsplan

Om het erf landschappelijk in te passen worden de volgende maatregelen voorgesteld:

- Verwijderen laurier en coniferen in de voortuin
- Aanbrengen beuken scheerhaag

Op onderstaande afbeelding worden de voorgestelde maatregelen weergegeven.

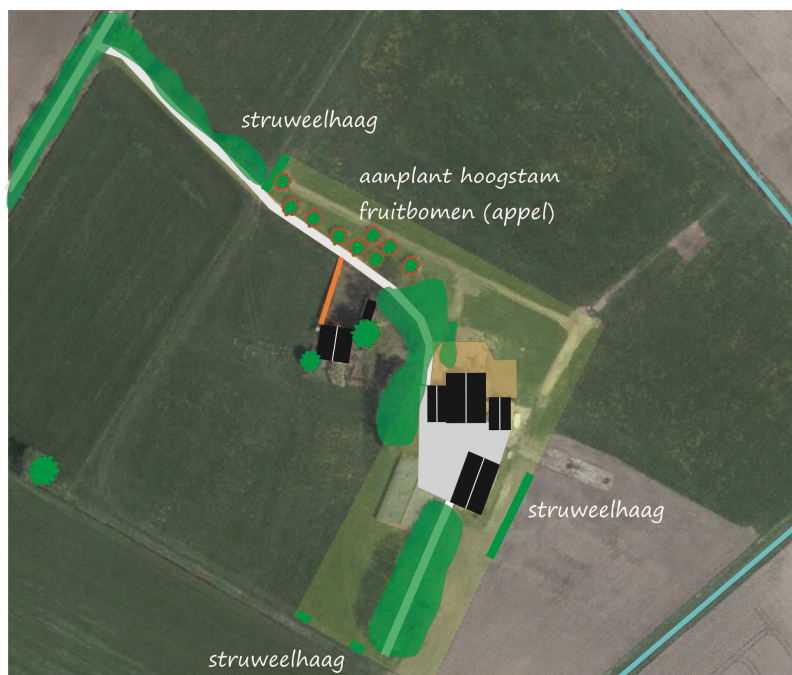
Voorstel voor landschappelijke inpassing van het erf.

5.2 Versterking van het landschap

Om het omringende landschap te versterken worden de volgende maatregelen voorgesteld:

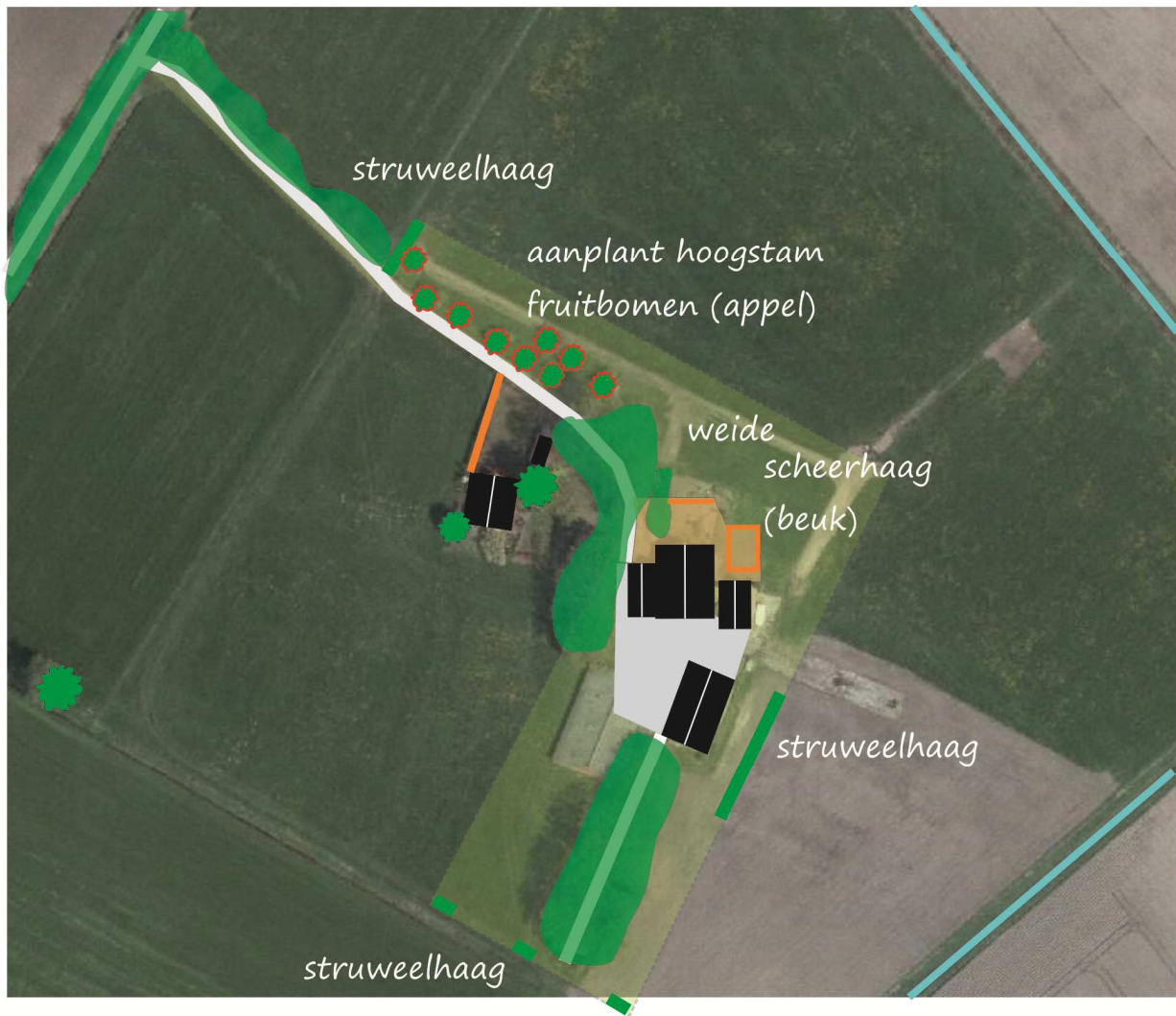
- Aanbrengen struweelhaag haaks op erftoegangsweg
- Aanbrengen struweelhaag langs oostgrens van het plangebied
- Aanbrengen struweelhaag langs zuidgrens van het plangebied
- Duurzaam graslandbeheer rondom het erf

Op onderstaande afbeelding worden de voorgestelde maatregelen weergegeven.

Voorstel voor versterking van het omringende landschap.

Samengevoegd leiden deze maatregelen tot onderstaand eindbeeld:

Voorstel voor erfpassing en versterking van het landschap.

5.3 Inrichtingsmaatregelen

Om tot het wenselijke eindbeeld te komen moeten de volgende inrichtingsmaatregelen genomen worden;

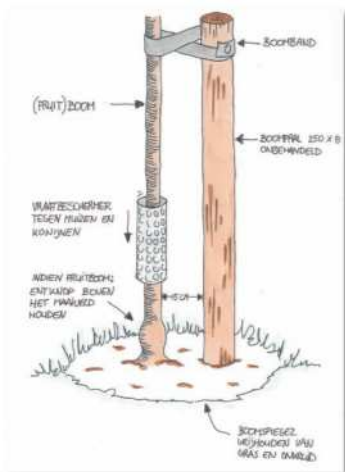
1. Verwijderen laurier en coniferen
2. Aanplant hoogstam fruitbomen
3. Aanplant struweelhaag
4. Aanplant scheerhaag aan voorzijde van de boerderij

Ad 1. Verwijderen laurier en coniferen

De laurierhaag en de coniferen worden verwijderd uit de voortuin.

Ad 2. Aanplant hoogstam fruitbomen

Open gaten in de reeds bestaande hoogstam fruitboomgaard worden opgevuld door de aanplant van twee hoogstam appelbomen. Voor de aanleg van de hoogstam appelbomen wordt gebruik gemaakt van bomen met een maat van 10-12 cm (stamomtrek op 1,5 m1 hoogte). De hoogstamappelbomen worden in een ruim plantgat gepoot en ondersteund door twee boompalen met boomband. Er wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van oude rassen. Deze zijn van nature robuuster en minder kwetsbaar voor ziektes en plagen.

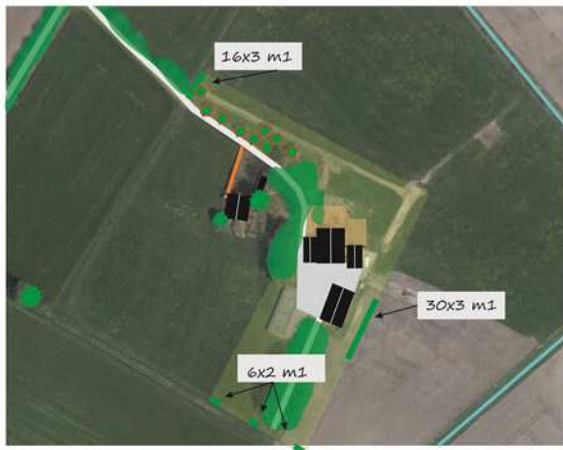

Jonge boom met boompaal en vraatbeschermer.

Ad 3. Aanplant struweelhaag

Er wordt op vijf verschillende plekken een struweelhaag geplant rondom het erf. De struweelhaag bestaat uit een gelijk gemengde aanplant van vuilboom, lijsterbes, meidoorn, sleedoorn, veldesdoorn, hondsroos, Gelderse roos en hazelaar. Als plantmateriaal wordt 3 jarig bosplantsoen gebruik met een minimale hoogte van 100-120 cm. De haag ten noorden en oosten van het erf bestaan uit twee rijen beplanting en worden geplant in een plantverband van 1x1 meter. De hagen langs de zuidgrens bestaan uit een enkele rij beplanting een in plantverband van 1 m1. In totaal worden 116 stuks plantsoen geplant. Om vraat door dieren aan de stammen te voorkomen, wordt de haag uitgerasterd (minimaal 1 meter uit de wortelvoet).

Om de struweelhaag te beschermen tegen vraat door pony's of paarden, wordt deze uitgerasterd.

Afmetingen van de struweelhagen (L) en voorbeeld van het uitrasteren van een struweelhaag.

4. Aanplant scheerhaag aan voorzijde van de boerderij

Aan de voorzijde van het erf wordt een scheerhaag aangelegd. De scheerhaag voor de woning bestaat uit beuk. De haag bestaat uit 3 jarig plantsoen met een minimale maat 80-120 cm. Er worden 3 stuks plantsoen per strekkende meter haag geplant.

Om de scheerhaag te beschermen tegen vraat door pony's of paarden, wordt deze uitgerasterd.

5.4 Beheer

Hoogstam fruitbomen

Het snoeien van fruitbomen wordt al eeuwen toegepast. Het snoeien van de fruitboom in de jeugdfase wordt de vormsnoei genoemd. De vormsnoei zorgt voor een bepaald model. Wanneer dat model is bereikt volgt de onderhoudssnoei. Ook kunnen fruitbomen op verschillende manieren gesnoeid worden. Bijvoorbeeld met als doel productie of als doel het landschappelijk beeld. Landschapsbeheer Gelderland geeft basiscursussen voor het snoeien van hoogstamfruit.

Vormsnoei

De vormsnoei is vooral belangrijk bij de jonge bomen. Elke soort heeft zijn eigen specifieke vorm. Bij de appel wordt over het algemeen een bolvorm aangehouden zonder harttak. Peren vormen van nature meer een kroon met een harttak. Deze kroon krijgt meer een piramidale vorm. Nadat de fruitboom is aangeplant is het belangrijk direct de eerste vormsnoei toe te passen. Uit het gestel worden vaak niet meer dan 4 gesteltakken aangehouden, de overige takken kunnen worden weggesnoeid. Afhankelijk van de soort kunt u kiezen voor het behouden of weghalen van de harttak.

Onderhoudssnoei

Fruitbomen kunnen het beste jaarlijks gesnoeid worden. Het gaat daarbij om vervanging van minder vitaal, afgedragen vruchthout, het verwijderen van ziek hout en het verwijderen van verkeerd geplaatste nieuwe scheuten. In een regelmatig onderhouden, vitale hoogstamfruitboom zullen elk jaar nieuwe scheuten ontstaan. Een deel kan worden gehandhaafd en gebruikt als nieuwe vruchttakken. Een ander deel dient te worden verwijderd.

Struweelhaag

De struweelhaag wordt beheerd als hakhout. Dat houdt in dat de beplanting iedere 12-15 jaar afgezet wordt waarna de beplanting weer zal uitlopen. Zo vormt de struweelhaag een dichte bosschage. Bij het afzetten wordt de beplanting 15-20 cm boven de grond afgezet. Indien de struweelhaag te breed wordt, mag deze geschoren worden (zie onder)

Voorbeeld van een struweelhaag met geschoren zijkant (Etten, Tappenweg juli 2013)

Scheerhaag

De scheerhaag wordt jaarlijks één of meerdere keren geschoren om deze op de wenselijke hoogte en in de wenselijke breedte te houden. De scheerhaag heeft een minimale hoogte van 1 meter.

Verdieping

Op de internetpagina van Stichting Landschapsbeheer Gelderland is veel informatie te vinden over aanleg en beheer van landschappelijke- en erfbeplanting. Zie www.landschapsbeheergelderland.nl